

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Torreute, 12. Vsak list mora biti frankiran.
Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in po-
slanice) se zaračunijo po pogodbi; pri
kratkih oglaših z drobnimi črkami se
plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema opravištvu, ulica Torreute 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost.“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in
soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za
pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for.
75 nov. — Edinost brez priloge stane
za celo leto 6 for., za pol leta 3 for.,
za četrt leta 1 for. 50 nov. — Pos-
amezne številke se dobivajo pri opravi-
štvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu
po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po
6 nov.

»V edinosti je moč«

Vabilo na naročbo.

Malo dni še in zavali se kamen
na grob leta 1887. Dvanajst let uže
se bojujemo za svete pravice našega
naroda na obalah jadranskega morja,
v mestu, ki je Slovincem, avstrijskim
Slovanom sploh in tudi naši državi
zarad svetovne trgovine krvna žila.
K malu prestopimo v osodopolno tri-
najsto leto teškega svojega delovanja,
pri katerem nas vodi čisto domoljubje,
in zato upamo na božjo pomoč in
zdatno podporo domoljubnih svojih
rojakov. Kolikor bolj bodo ti gmotno
in duševno podpirali naše podjetje,
toliko krepkeje se bo mogla „Edinost“
potezati za Slovanstvo na velepomemb-
nej Adriji.

Naš cilj je jasen, vstrajno in
vestno korakamo proti njemu in zato
smo tudi vredni podpore svojih bra-
tov. Naj nam tedaj ostanejo zvesti
stari naročniki i naj se oglasi še mnogo
novih. One naročnike pa, ki niso še
popolnoma poravnali svoje dolžnosti,
nujno prosimo, naj store to še v tem
letu, da nam olajšajo teško breme ter
da nas ne prisilijo, da jim z novim
letom pošiljatev „Edinosti“ ustavimo.

Edinost velja: za vse leto 6 gold.;
za polu leta 3 gld.; za četrt leta gld. 1-50.

Vredništvo in upravištvo.

Iz deželni zborov.

Goriški deželni zbor.

IV. seja dne 5. decembra.

(Konec)

Poročevalec finančnega odseka dr.
Verzeznassi. Potrđita se proračun za l.
1888. in račun za l. 1888. zaloga za ra-
njene in bolne vojake.

Poročevalec dr. Gregorčič. Po pred-
logu finančnega odseka se potrđita pro-
račun za l. 1888. in račun za l. 1886. šol-
skega zaloga.

Poročevalec vitez dr. Tonkli. Potrđi
se provizorij za l. 1888. za pobiranje de-

želnega priklada po 20% na užitino vina,
mošta in mesa in davščine 50 kr. od vsa-
cega hektolitra na drobno potočenega piva.
Isti poročevalec. Dovoli se pobiranje
teh le občinskih davkov za l. 1888:

1. Občini Ajel davščina 6. kr. od vsa-
cega litra na drobno prodanih žganjin;

2. občini Miren priklad po 75% na
užitino vina in mesa in davščina 10 kr.
od vsacega litra na drobno potočenih
žganjin;

3. občini Joaniz davščina 10 kr. od
vsacega litra na drobno potočenih žganjin in

4. občini Flamiželu priklad po 100%
na užitino vina in mesa, — davščina 1
gld. 70 kr. od vsacega hektolitra na drobno
potočenega piva, — davščina 30 kr. od
vsacega litra špirta in 10 kr. od vsacega
litra vseh drugih žganih pijač v nadrobni
prodaji.

Poročevalec Gasser. Potrde se pod-
pore, katere je dež. odbor podelil trem
gojencem obrtniške šole v Marjanu.

Poročevalec Pajer. Potrđi se izredni
kredit 250 gld., dovoljen zgodovinsko sta-
rinskemu oddelku deželnega muzeja za
nakup Della-Bonave zbirke starega denarja
grof Mel-ove zbirke zgodovinskih doku-
mentov.

Isti poročevalec Odobri se sklep dež.
odborni, s katerim je privolil v to, da se
je povečala pokojnina bivšima učiteljema
Mih. Bresiger-ju in Jak. Petriču.

Poročevalec Gasser. Potrđi se pod-
pora 200 gold., ki jo je dež. odbor dovolil
Goriškemu društvu za konjske dirke kot
deželni premij za najboljše domače konje.

Poročevalec Pajer. Potrđi se načrt
postave zastran razdelitve občinskega paš-
nika na Majnici.

Poročevalec dr. Abram. Načrt po-
stave zastran ribarjenja v zaprtih vodah
se izroči pravnemu odseku v obravnavo.

Poročevalec Gasser. Načrt postave
zastran neke premene v postavi o varstvu
divjačine odstopi se tudi pravnemu odseku,
da ga pretrase in o njem podá svoje pred-
loge.

Kranjski deželni zbor.

III. seja dne 3. decembra 1887.

(Konec.)

Baron Švegel poroča tudi še o po-
vračilu za hrano in režijo v deželnih do-
brodelnih zavodih. Po novih tarifih pri-
hrani se deželi znatni znesek 4800 gld.
Sprejeti so bili toraj brez ugovora ti le
predlogi finančnega odseka:

Kaltenbrunu v šoli, kjer bi morali sedeti
tvoji učeni možje v zadnji klopi, pote-
goval se je Bavarec.

„Dobro! Ali poznaš moje ime? ime-
nujem se Hasan - Ben - Abulfeda - Foslan
- Ben - Jbu - Femkal - al Vardi - Jusuf
- Jbu - Abul - Jshak al Duli. Kako se
pa ti zoveš? Moje ime je dolgo kakor
reka, ki mej hribovi šumi, tvoje je pa
majhno kakor umazana kaplja, ki z lista
kane!“

„Ne maži mojega imena, ker je tudi
tvoje! zovem se Jusuf kakor ti.“

„Vedi, da Jusuf more biti samo vernik
imenovan; Ti si Frank in se imenuješ
Jusef, zapomni si.“

In nemaš družega imena, kakor to!
„Oho! Nisi čul, da mi pravijo tudi
Korndörfer!“

„Ali kje je ime tvojega očeta?“

„Imenoval se je Korndörfer.“

„In njega oče?“

„Tudi Korndörfer.“

„Zmiraj Korndörfer!“

„Kje je živel?“

„V Kaltenbrunu.“

„V Ka - el - brun? Tedaj se imenu-
ješ Jusef Ko - er - darb - Ben - Ko -
er - darb - Jbu - Ko - er - darb - Abu -
Ko - er - darb - el - Ka - el - brun. Ni
li smešno tvoje ime? In nočeš mi dati
kože? Kje jo imaš?“

„Poročilo deželnega odbora o povra-
čilu za režijo in brano v deželnih dobro-
delnih zavodih se jemlje na znanje ter se
ob enem izreka želja, naj ima deželni od-
bor vedno pred očmi, kako bi se dalo v
vseh deželnih zavodih gledé hrane in re-
žije še več prihraniti; in pri tem naj se
ozira na tržne okoliščine in cene, kakor
tudi na drugod v tej zadevi storjene sku-
šnje, ter svoje prizadevanje v tem oziru
nadaljuje in se primerno poslužuje pravic,
ki so mu bile v izvršitev te naloge podel-
jene.“

Zlasti pa naj deželni odbor temeljito
preiskuje pritožbe zaradi prepogoste pre-
membe strežnega osobja, ter naj predloži
prihodnjemu deželnemu zboru, kako bi se
dale zapažene napake odpraviti.“

Baron Švegel poroča tudi o §. 7.
C. deželno-odborovega poročila, kolikor
zadeva deželni muzej, ter z navedenimi
besedami omenja vabila do cesarjeviča
Rudolfa in ceraričinje Štefanije k otvo-
rjenji „Rudolfinuma“. Konečno predlaga
te le nasvete, ki obveljajo brez ugovora:

1. Poročilo o vsestranskem vspešnem
delovanju muzejevega vodstva se jemlje na
znanje in se vodstvu izreka popolno pri-
znanje.

2. Mnogobrojnemu prijateljem in pod-
pirateljem muzeja, zlasti kranjske hranil-
nice in g. A. Samassi za njuno krepko mu-
zeji skazano podporo deželni zbor izreka
svojo zahvalo.

3. Deželnemu odboru se naroča, naj
v zvezi z merodajnimi korporacijami in
osebami nemudoma potrebno ukrene, da
se ustanovi kranjski obrtniški muzej kot
samostalen oddelk „Rudolfinuma“ pod vo-
dstvom posebnega oskrbovalstva, in da se
ta muzej odpré ob enem z slovesnim ot-
vorjenjem „Rudolfinuma“. V ta namen se
deželni odbor pooblaščuje, da sme iz svote,
ki jo vsako leto v proračun postavljamo
za pospeševanje obrtniškega pouka, pora-
biti primeren del za ustanovo in opravo
obrnitiškega muzeja.

Potem dr. P o k l u k a r poroča o pro-
računu deželno-kulturnega zaklada za l.
1888. ki se potrđi brez ugovora. Potrebi-
ščina znaša 4530 gld. in enoliko je tudi
zaklade. Potrđi se tudi računski zaključek
istega zaklada za l. 1886. Dohodkov je
bilo 4583 gld., stroškov pa 2158 gld. 70
kr. Toraj je koncem leta v blagajnici preo-
stalo 1314 gld.

Na vrsto pride poročilo glede ustano-
vitve strokovne šole za lesno obrt v Ljub-
ljani. Poročevalec Murnik pri tej priliki

„Čuj, Hasan! Jusef Ko - el - darb,
Ben Jbu in Abu, Ka - el - darb, obdrži
kožo! Tam gre sidi, obrni se k njemu.“

In storil je to Kubaši. Veliki Hasan
je hotel podsediti sloveti, in bila mi je
priložnost, kaznovati ga za njegovo bo-
ječnost.

„Jusuf“, rekel sem mu nalašč Jusuf
mesto Jusef“ hotel je z menoj streljati
pantra, ti si se pa bal mačka. Njegova
naj bode koža.“

Mrmrajoč se je udal odloku, in mr-
mrajoč šel z nami, ko smo zapustili seraj.

Kmalu smo dospeli v sotesko in ka-
menite globeli Aureškega gorovja, v kojega
dolžine smo prišli proti večeru. Da bi
potem čez vrh v Saharo stopali. Na nje-
govem vznožji je stala vas iz šatorov,
konec denašnjega potovanja. Bili smo spre-
jeti gostoljubno od Arabcev, in še pred
nočjo sem si kupil tri jezdne in tri tovrne
kamele, in mnogo drugih stvari in priprav,
koje sem potreboval do Bab - el - Gudu
in Ain - es - Salahu.

Drugo jutro smo potovali ob vznožji
gorovja, da bi se ognoli Biskare in našli
pot v Ain es Salahu.

Bil je vroč dan in opoldne je solnce
s tako močjo pripekalo, da sem bil primo-
ran si nekoliko počiti. Poiskali smo senč-
nat kraj, tedaj se je ustavil naprej jaha-

omeni, da kranjska hranilnica prevzame
stroške, ki jih poročilo omenja. Zato k
predlogoma deželnega odbora še dostavlja
tretjo točko, naj se namreč tudi kranjske
hranilnici izreče zahvala.

Razen gosp. poročevalca o tej zadevi
govori še poslanec Šuklje ter omenja:

Nisem si izprosil besede, da bi ugo-
varjal predlogom finančnega odseka. V obče
se strinam z nasveto deželnega odbora, vsaj
v kolikor zadevajo prihodnje leto. Le neka-
tere opazke si dovolim, ker se mi vidijo
potrebne v marsikaterem oziru.

Finančni odsek nasvetuje, naj se nauč-
nemu ministerstvu izreče zahvala za dose-
danje naredbe gledé ustanovitve strokovne
šole za lesno obrtnost v Ljubljani. Tudi
jaz se pridružujem temu nasvetu, vendar
pa ne morem zakrivati svojega mnenja, da
je obrtna šola Ljubljanska le neko à conto
plačilo naučne uprave za tisti stari dolg,
kojega je ta uprava dolžna poravnati baš
gledé obrtnega šolstva. Žalibog, dežela
Kranjska nikdar ni bila „enfants gaté“ te
ali one vlade. Nikjer pa nas niso tako
brezobzirno bili potisnoli na stran, kakor
pri obrtnem šolstvu. To je jasno razvideti
tudi iz državnega proračuna. Za l. 1888.
kaže namreč proračun za obrtni pouk po-
trebiščine 1,763.630 gld. Od te kolosalne
svote spada na deželo Kranjsko, tudi če
vštejemo državno subvencijo za Kočevsko
šolo „Nemšk. Schulvereina“, le uprav sra-
motna svota 5255 gld. Primere z drugimi
kronovinami približno jednake velikosti ali
jednakega števila prebivalstva so tu zelo
instrukтивne. O razmerji kranjskih obrtnih
šol nasproti koroškim ne bodem govoril,
to za nas jako neugodno razmerje je itak
dovolj znano. Ali pogledjmo n. pr. malo
Slezijo, katera broji vsled svoje goste
obljudenosti za kakih 30.000 več prebi-
valcev nego mi. Tam znaša potrebsčina za
obrtne šole 85.047 gld., toraj 16krat to-
liko, kakor pri nas. In v Bukovini, kjer
imajo še mnogo manj obrtnosti, nego na
Kranjskem, stane jedina šola Črnoviška
22.080 gld. V očigled takim številkam mor-
ram naglašati svoje prepričanje, da je usta-
novitev Ljubljanske obrtne šole le prvi
korak, rešiti se svojih dolžnosti nasproti
deželi Kranjski; konsekvntno delovanje
vseh poklicanih faktorjev, v prvej vrsti
naučnega ministerstva mora meriti na to,
da se strokovna šola za lesno obrt, koja
dobimo l. 1888. v Ljubljani, v prvi raz-
tegne na tiste stroke lesne obrtnosti, ka-
terih dosedaj pogrešamo na projektiranem
zavodu. Potem pa naučna uprava nikdar

joči Hasan, ki se je še zmiraj z Jožetom
besedoval in kazal proti dolini.

„Glej, sidi, sobo (kalužo).“

Bili smo še na vrhu gorovja. Ob vz-
nožji nekega hriba se nam je bliščala voda,
na koje bregu sem zapazil nekoliko lentis-
kovega grmovja.

„To ni soba, Hasan, ampak birket
(jezero) je, ki leži za gričem in se vidi
od tu samo zaliv. Precej ti hočem po-
vedati njegovo ime.“

Vzel sem zemljevid in našel omenjeno
jezero. Bilo je jedno onih mrtvih voda,
brez barve in gibanja, ki je ne preplava
ni riba ni močerad, le na mirijade je v
njej gnjusnih črvov, ki jih imenuje Beduin

„tudi.“

„Birket el Felatu je. Pojdimok njemu.“

„To je povelje, ki velja več nego
deset kamel, sidi! Moj serdj, ki je ime-
nuješ sedlo, gori pod menoj, kakor bi
sedel na odlomku tšekene (pekla). Slečem
se in skopljem.“

V četrtej uri smo bili pri vodi in bilo
je res birket el Felatu. Hasan je hitel
naprej, ker ni mogel dočakati kopanja.

„Sidi, to ni voda za kopev, ampak
Bar el tud (črvivo morje), pa glej, tam je
duar in več nego dvajset šatorov, ki nas
bodo senčili!“

V resnici sem zagledal na gornjem
delu jezera vrsto šatorov, mej katerimi se

PODLISTEK.

Mej Davljenci.

(Carl May-eve prigodbe v Sahari.)

(Dalje.)

Drugo jutro pred odhodom je nastal
prepirl med Hasanom in Štafelštajnerjem,
in hitel sem ven, da bi ju potolažil. Jože
Korndörfer je del kože samice pod moje
in ono samice pod svoje sedlo, ali s tem
ravnanjem ni bil kubaši zadovoljin.

„Ti si Frank, ki ni še nikdar moshije
prestopil“, menil je slednji, „in me hočeš
za pravice vernika prekaniti? Si li videl
neverca sedečega na koži pantra?“

„Si ga li ti umoril, Djecar bej, ti člo-
veški davljenec?“, smijal se je afrikanski
kirasir.

„Sidi ga je ustrelil, ker je pri njem
Hasan el kebir, pred kojim se tresejo vse
živali, in kože morajo biti pod mojim
sedlom, ker, kaj si ti proti Kubašiju en
Nurab? Bil sem sluga na slavnem vseu-
čilišču moshiji el Ozhar v Kahiri. Videl
sem modre možje, ki so dohajali in od-
hajali, koga si pa ti videl, in v kakej šoli
si bil?“

„Videl sem našega sidija, v kojega
glavi je več modrosti, nego v vsej vašej
moshiji el Azhar v Kahiri in sem bil v

ne sme pozabiti, da ima narod slovenski isto pravico, kakor drugi narodi do obrtne srednje šole, in da je za tako šolo naravni prostor le v Ljubljani.

Toda, gospoda moja, naučno ministerstvo in deželni naš zastop grešila bi zoper svoje dolžnosti, ako bi se pri ustanovitvi obrtnih šol ozirala zgolj in izključivo le na Ljubljano. Centralna komisija za obrtni pouk je sama pri mnogih prilikah naglašala načelo, da je obrtno šolo ustanovljati v obrtnih središčih — in tako središče je Ljubljana vsaj relativno — potem pa tudi povsod tam, kjer se že nahaja krepka, trdno vkoreninjena domača industrija. Mi na Kranjskem imamo že sem ter tja take domače obrtnije, katere za svoj razvoj potrebujejo le nekoliko podpore in primerne navoda. V prvi vrsti opazujem na Ribniško dolino z njenim spretnim, podjetnim prebivalstvom, katero se že toliko let vspešno bavi z dvema strokama domače obrtnije, z lesno industrijo namreč in z jako nadobudno lončarsko ali keramično. Gledé lesne obrti naših Ribničianov je pač istina, da se sedanja produkcija, zadevajoča v prvi vrsti izdelovanje obodov za rešeta, škafe, lesene kuhinjske žlice itd., mnogo ne okoristi z strokovno šolo. Toda prebivalstvo je tako nadarjeno gledé ročne spretnosti in naravni pogoji so tako ugodni, da nikakor ni dvojiti, da se ta naravno prirojena spretnost takoj vspešno loti tudi drugih strok lesne obrti, kakor hitro se potom posebne strokovne šole v Ribnici poskrbi za potrebni pouk. Lončarska obrtnost pa se bode dala posebno lepo razvijati, če se sedanja jako primitivna produkcija pospeši z šolskim strokovnim poukom. Ribniška dolina potrebuje tudi keramično šolo, kakor jo n. pr. nahajamo v Beččinu, Znojmu, Tečnu itd. Spolnujem tu svojo dolžnost, opozarjajoč vlado na te potrebne šolske ustanovitve; nadejam se, da bode dežela vsak ukrep naučnega ministra, kateri bode meril na povzdigo domače obrtnosti naših vrlih Ribničianov, podpirala z isto radodarnostjo, kojo danes dokazemo, sprejemši nasvete finančnega odseka gledé Ljubljanske strokovne šole.

In še jedno! gospoda moja. Obrtne šole so postale nekako „Modeartikel“, minister, tako štedljiv pri srednjih šolah, silno je radodaren, kar se tiče obrtnih zavodov. Na Češkem jih kar ponuja v zameno za tiste srednje šole, katere je bil odpravil s znanim svojim odlokom. Naj nikar ne misli, da bode naš narod kedaj voljen, sprejeti kako novo obrtno šolo v zameno za razpuščeno Kranjsko gimnazijo, ali za druge svoje tirjatve do naučne uprave. Ne, gospoda moja, dokazal sem že pričetkom svojih skromnih opazek, da je gledé obrtnega šolstva država nam Slovincem za mnogo let na dolgu. Srednje šole spraviti v tako zvezo, to nikakor ne gré. Iz stvarnih razlogov smo prisiljeni, z vso energijo držati se one tirjatve, da nam vlada povrne prepotrebno tretjo gimnazijo na Kranjskem z slovenskim učnim jezikom. Obrtne šole nam tu niso in ne morejo biti nobena odškodnina. Če jih učna uprava smatra kot tako odškodnino, potem, gospoda moja, dozdeva se mi tako, kakor ako bi lačnemu človeku, prosečemu tečne hrane, odgovoril: „Ti pa kupim nov klobuk in nov zavrtnik“. Ne, gospoda moja, pripravljen sem, po nasvetu finančnega od-

seka slavnemu ministerstvu izrekati zahvalo za vse, kar je in kar še ukrene gledé ljudske obrtne šole, toda poleg tega, kar sem bil uže naglašal glede obrtnega šolstva sploh, zlasti pa z ozirom na Ribniško šolo, poleg vsega tega vodi me prepričanje, da nikoli ne moremo sprejeti obrtne strokovne šole kot kompenzacijski objekt niti za odvzeto nam tretjo gimnazijo z slovenskim učnim jezikom, niti za druge tirjatve, od katerih niti za las ne moremo odnehati uže z narodnega stališča ne.

Imel bi še nekoliko na jeziku glede onih subvencij, katere je g. poročevalec nasvetoval iz deželnega zaklada za projektirano obrtno šolo ljubljansko. On sam mora priznati, da se od dežele tu več zahteva, nego je storiti dolžna, in več nego naučna uprava od nje tirja. Skrb za prvo opravilo in za šolsko poslopje zadeva povsod le ono občino, kjer se ustanovi dotična obrtna šola. Tega načela drže se povsod, in znano mi je, da so dotične občine mnogo žrtvovala v podporo takih zavodov. Opravičen bi bil tedaj, ako bi se protivil predlogu 3. in 4., katera obremenjena deželni zaklad z svotami, glede katerih je čisto jasno, da ima mesto Ljubljansko dolžnost, skrbeti za njih pokritje. Toda z jedne strani se bojim, da bi tak, dasi utemeljen ugovor, utegnel motiti pogajanja z naučnim ministerstvom, z druge strani hočem dokazati dobro voljo tudi nasproti glavnemu mestu ter ojačiti ono potrebno soglasje med deželo in njenim središčem. Potem se pa itak ponovi prašanje glede 4. točke vsako leto, če prej ne, vsaj pri proračunu deželnega zaklada, in če se letos udamo nasvetu finančnega odseka glede teh 600 gold. za šolsko poslopje in šolskega strešaja, s tem si nikakor ne prejudiciramo svojim ukrepom v prihodnjem zasedanju.

Ozirajoč se na vse to, glasoval bodem jaz za nasvete finančnega odseka in g. poročevalca.

Govoru so poslanci večkrat pritrdjevali z dobroklicji.

Dr. Samec poroča o mitnini v Kamniku in priporoča v imenu upravnega odseka ta le zakon:

Člen I.

Mitniške določbe za Kamniško mesto prenašajo se tako-le;

1. Mitnina od praznih vozov se poveča za vsakega vprežena vola od 2 kr. na 5 kr.

2. Do zdaj obstoječa oprostitve od mitnine za tako zvane osobne vozove Kamniških občanov ostane še dalje v veljavi; nasproti pa je pri vseh drugih osebnih vozovih, ne glede na to, ali je voz zaseden ali ne, plačati za vsakega vpreženega konja 5 kr. mitnine.

Člen II.

Vsa druga določila glede mitnine v Kamniku ostanejo v veljavi.

Člen III.

Ta zakon stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Člen IV.

Mojemu ministru notranjih stvari je naročena izvršitev tega zakona.

Baron Apfaltrern ugovarja temu zakonu, češ, da Kamničani sebi polajšujejo promet, drugim pa ga otežujejo s povikšanjem dosedanje mitnine. Tudi ne ve, koliko bode plačeval, kdor vozi z enim samim volom ali s kravo, ali z volom in konjem, ali kravo in volom skupaj.

Po končnej besedi gosp. poročevalca, v kateri omenja velikih stroškov Kamniškega mesta, prej omenjeni zakon obvelja s 15 proti 9 glasovom brez premembe.

Zadnja točka dnevnega reda je bilo poročilo glede uvrstitve neke občinske ceste na Bledu med okrajne ceste. Poročevalec dr. Samec v imenu upravnega odseka priporoča ta le predlog:

„Slavni deželni zbor naj sklene

1. V cestnem skladovnem okraji Radovljiskem se nahajajoča, do zdaj od občine Bled vzdrževana, 613 m. dolga cesta, ki se prične blizu toplice in drži deloma ob jezeru memo Mallnerja proti Bledu, in ki posreduje zvezo med cesto, v postavi o uvrščevanju ceste dne 2. aprila 1866. I. pod št. 2 navedeno, od Radovljice čez Bled, dalje čez Rečice in Spodnje Gorje do tja držečo, kjer se pri Javorniku stika s Podgorensko državno cesto in med ono cesto, ki se nahaja pod št. 2 c, to je Bohinjsko cesto uvrsti se med okrajne ceste.

2. Deželnemu odboru se naroča, da zadobi temu sklepu Najvišje potrjenje“.

Interpelacija

poslanca dr. Volarića v isterskem dež. zboru dne 1. decembra

Z obzirom na ta le fakta:

1. Po službenem popisu prebivalstva leta 1880. je v Istri 284.154 vseh prebivalcev in to 164.736 Slovincov (121.733 Hrvatov, 43.004 Slovencev) nasproti 114.291 Italijanov.

V kljub temu večina uradnikov, posebno pri političnih uradih, ne pozna jezika velike večine prebivalcev; hrvatski jezik v službenih oglaših ali se ne rabi, ali se pa nečuvno pači; javni službeniki na državnej železnici Divača-Pulj tudi ne znajo hrvatskega, odnosno slovenskega jezika; tudi imena postaj niso pisana v tem jeziku; to velja tudi o napisih na c. kr. uradih. V primer naj spomnim, da pri političnem oblastvu v Voloskem okraju, ki je čisto hrvatski, odnosno slovenski, niti perovodni politični uradniki ne znajo ni hrvatski ni slovenski, ter se z narodom ali ne razumejo, ali se morajo posluževati tolmača, ali je narod prisiljen rabiti drug jezik, v katerem se ne zna dobro izraziti.

Iz tega izvira naravno, da se tudi zapisniki z strankami sestavljajo v tujem jeziku.

Krivica je tem večja, da se hrvatskim, odnosno slovenskim strankam občine piše italijanski ali nemški na njih hrvatske ali slovenske dopise, dočim se Italijanom tudi na italijanske dopise odgovarja italijanski.

2. Na prašanje za osnivanje hrvatskih ali slovenskih šol ali paralelk ne daje se odgovora cele mesece, včasih tudi ne na leta dni.

3. Novoizvoljenim članom zbora, naj bodo Hrvatje ali Slovenci, in to čisto hrvatskih ali slovenskih volilnih okrajev, dajo se v smislu § 52 deželnega volilnega reda dokaznice o izvolitvi, pisane v nemškem in talijanskem jeziku.

Pri odpreti zborovega zasedanja vladni pooblaščenec ni spregovoril ni besede v jeziku naroda, katerega si podpisani štejejo v čast zastopati, v jeziku večine prebivalcev v deželi, če tudi rabi oba jezika vladni pooblaščenec v zboru dežele Goriške, nam sosedne in slične po narodnosti prebivalcev.

4. Imenovanje vladnega pooblaščenca za zbor je sicer po § 37 deželnega reda posel prevzvišenega gospoda namestnika, a ne moremo da ne opomnimo, da nas je imenovanje sedanjega pooblaščenca c. kr. vlade potrdilo v veri, da se do sedaj na slovensko večino prebivalstva v Istri ne jemlje nikakega obzira, ker je on človek eminentno politične barve, kateri je še v tej zborni perijodi pripadal mej odločnejše pristaše italijanske stranke tega zbora, kateri se je kakor okrajni glavar prej v Dalmaciji a pozneje v Lošnju mnogokrat in tudi brez razlogov stavil v očitno opreko z svojim službenim položajem in z opravičenimi, zakonitimi zahtevi prebivalstva v prašanju njegovih polit. pravic.

5. Nekatere teh stvari, bile so uže očitane v tem visokem zboru, ali vladni zastopnik dela se, kakor bi jih ne bil čul.

Celo to stanje ne odgovarja ni najmanj nameram vzvišenega našega Vlade in večkratnim izjavam osrednje državne vlade, a naravnost protivno temeljnemu državnemu zakonu od 21. decembra 1867. št. 142 posebno članku XIX. istega.

Zato podpisani stavijo interpelacijo: 1. Misli li visoka vlada vrediti stanje v Istri tako, da se bodo dejanski izvrševala politična prava hrvatskega odnosno slovenskega naroda v Istri, zajamčena v temeljnih državnih zakonih in posvečena večkrat izjavljenimi namerami Njegovega Velikanstva?

2. Ako visoka vlada ne misli še na to, kako opravičuje to svoje postopanje in kaki razlogi jo zadržujejo, da ne ustreza željam in pravicam večine prebivalstva te dežele, znamenite v državnej zvezi iz prevažnih razlogov.

Dr. Ivan Volarić s. r.

in podpisi ostalih članov manjšine.

Interpelacija

dr. Laginje v istrskem dež. zboru dne 16. decembra. Na gospoda zastopnika visoke c. k. vlade.

Podpisani so izvedeli, da je c. kr. namestništvo odbilo vse prošnje glavarstva občine Kastva, tičeše se pomoči od strani države za popravno obstoječih in zidanje novih vodnjakov in štern v področji ove občine.

Z obzirom na to:

1. da občina Kastavska, kakor morda

nobena v Istri, skrbi za to, da je prebivalstvo dovolj preskrbeno z vodo za gospodarstvo in za pitje;

z obzirom na to: 3. da je prebivalstvo v onih krajih zelo naklonjeno takim delom ter je potrebno v njem pobuditi željo, da napreduje z njimi s tem, da se mu daje pomoči;

z obzirom na to: 4. da je občina Kastavska prosila podpore tudi za vodnjake uže popolnem dovršene se svojimi troški in troški prebivalstva, kakor na pr. v Marčeljih;

z obzirom na to: 5. da občina Kastavska mora nositi nerazmerno velike troške za druge upravne stvari, želeč popolnoma ustreči nameram cesarske vlade;

z obzirom na vse to podpisani prašajo gospoda zastopnika cesarske vlade: 1. Je li istina, da cesarsko-kraljevo namestništvo ni uslišalo nobene to leto vlozene prošnje za državno pomoč za zidanje in poprave javnih vodnjakov in štern v področji mestne občine Kastva?

2. Ako je to istina, kako cesarsko-kraljeva vlada opraviči tako postopanje?

Poreč, 1. decembra 1887.

Dr. M. Laginja

Spinčić

I. Zamlić

Jenko

Dr. Fran Volarić.

Interpelacija

narodnega zastopnika g. Vj. Spinčića v III. seji isterskega deželnega zbora dne 1. decembra na deželni odbor.

V glavnem izveštji (poročilu) deželnega odbora čita se sledeči zaključek sprejet v seji 30. januarja t. l.

„Neusliši se prošnja zastopnikov davkarske občine Marezige za podporo, da si pokrije troške za popravno šolskega poslopja in to zaradi pomanjkanja zaklada odredjenega za take troške v deželnem proračunu“.

Opravičanje odbitja te prošnje zaradi pomanjkanja zaklada odredjenega za take troške v deželnem proračunu me ne zadovoljava, ker je dalo podpore nikakor ne predvidene v proračunu za 1887. v teku istega leta, leta 1886. potrošilo se je vsled obračuna 58.100 for. nepredvidenih v proračunu za isto leto in od teh 11.000 for. za gradbo (okrajna zgradba) tudi ne predvidenih v proračunu. Kakor se je storilo z desetki tisoč forintov v razne svrhe, moglo bi se bilo, hoteč dati par stotin forintov občini, katera je mnogo žrtvovala, da more imeti šolsko poslopje.

Za cesto Krkavce-Buje, če se tudi pripoznava nje potreba, posebno za prebivalce Krkavca, kateri so storili, kolikor se je zahtevalo od njih; če tudi je glavarstvo pomjansko že maja meseca 1884. leta prosilo podpore deželnega odbora in je ta po ponovljeni prošnji poslal decembra tistega leta deželnega inženirja, kateri je pregledal cesto, obečal podporo in napravil načrt za most in druga umetniška dela; če tudi se je o tej cesti, kakor je rekel lanjskega leta spoštov. g. dr. Amoro, razpravljalo vnovič v tem visokem zboru pred več no 10 leti in tako tudi v zadnjem zasedanju: do sedaj se ni dalo nikake podpore.

Preteklega meseca avgusta povedalo se mi je, da je nek prebivalec občine S. Marija vprašal občinskega zastopnika, zakaj ne poskrbi za vodnjak, zakaj ne vpraša podpore deželnega odbora in da mu je ta odgovoril, da je po onem, kar je slišal od gospode, prebivalci onih krajev ne dobodo še več let nič od deželnega odbora, ker so glasovali za kandidate slovenske stranke in da bode zavisno od glasovanja, ki se bode vršilo po 3 letih, da li dobo kako podporo ali ne od deželnega odbora.

Na temelju rečenega čast mi je interpelirati slavni deželni odbor:

1. Zakaj se ni dalo kake podpore občini Marezige za šolsko poslopje?

2. Zakaj se ni dale primerne nagrade za zidanje ceste Krkavce-Buje?

3. So li ta zanikanja v kakej zvezi z glasovi, ki se raznašajo po mestnej občini pomjanske in sicer, da se ne daje podpora prebivalcem tiste zato, ker so v zboru zastopani po slovanskih zastopnikih?

Alkoholizem.

(Dalje.)

Prilika učinja človeka tata. Enako sme se trditi tudi o pijančevanju s žganjem v Avstriji. Pred nekoliko leti je bil davek na žganje pri nas prav nizek. Plačevalo se je samo 5 kr. od litra. Da se je žganje ceno prodajalo, to je naravno,

a s tem se je tudi ljudstvo razvajalo in vabilno sililo poprijeti se pijančevanja. Za malo novcev je bil vsakdo lahko pijan. In kdo ne ve, kako srečen je prostak v pijanosti?

„Vsak ubožec je kralj, ako ga vino ogreje“ — trdi Popa. Ali neuk in priprost človek ne dela razlike mej vinom in žganjem: dosti mu je, ako je pijan!

V poznejšem času se je davek znatno povišal ter je država mislila na tak način pijančevanje in njegove pogubonosne učinke nekoliko omejiti. Da ni s tem dosegla svojega smotra, kaže nam skušnja. Naložila je davek na proizvodnjo žganih pijač, a ostalo je pri vsem preveč prodajalnic žganja, omejila se namreč ni pravica prodajanja tega strupa. Politična oblast ima pravico dajati koncesije za prodajalnice žganja in nadzorovati prostore in lokalne okoliščine.

Pomnožil se je davek, s tem se je dal tudi povod ponarejanju, mešanju in tihotapstvu. Žganjarji so jeli žganje mešati z vodo ter mu pridevati različnih mamljivih stvari in s tem smo prišli sedaj na slabšji položaj, nego smo bili v začetku.

Žganje je ljudstvu tem škodljivejše in isto ljudstvo dere še bolj v lastno pogubo. Skušnja nam kaže to osobito pri nabiranju vojakov. Leto na leto se manjša število — mladeničev, sposobnih za vojaški stan, ker moči in žilavost so jim opešale radi prevelike mere užitega žganja. Osobito tu se kaže žalostni učinki žganih pijač na človeški organizem in uprav ta zadeva je vredna, da jo državniški naši dobro premislijo, kajti velevažna je za obstoj in mogočnost države.

Žalibog, da se ti žalostni nastopki opojnih pijač opazujejo tudi mej slovenskim prebivalstvom, posebno na spodnjem Štajerskem, Koroškem in Gorenjskem, kjer je žganje pitje že zelo razširjeno.

Skrb držav mora tedaj biti, da kolikor možno omeji pijančevanje in njegove slabe nastopke. To pa morejo le z umnim postavodajstvom. Skušnja je državnika podučila, da skoraj ni možno priti v okom škodonosnej razvadi s povečanjem davka na žganje, kajti tihotapila in zlorabila so se državna dovoljenja, naj je kaka država naložila davek pri proizvodnji žganih pijač na posodo, v kojoj se pijača kuha ali na množino pijače same. Da, še celo malemu obrtu se je s tem škodilo.

Tudi se ni smoter dosegel, ako se je določila prevelika svota za dovoljenje prodajanja, kajti čim dražji je bil patent, tem bolj je žganjar potem sleparil, žganje mešal in gledal sploh, da proda čim več žganja mogoče, da se mu k malu izplača svota, ki jo je moral dati za dovoljenje prodajanja.

Ona toliko poudarjana „društva zmernosti“, ki so se sem ter tja ustanovljala, niso dosegla svojega namena, kajti svet je polagoma postal tako egoističen in materijalen, da z lehkoto zabi moralizirajočih nasvetov in človeku je uže prirojeno, da rajši trdi krivo pot v moralnem obziru, nego pravo. Pijančevanje je pri vsem tem rastlo. Prohibitivni in z davki obkladajoči sistem ni dosegel svojega namena.

Ker so skoraj vse poskušnje izpodlele, marisikdo bode pač mislil, da bi najboljša bilo, da bi se kuhanje žganih pijač postavno prepovedalo. Ali tega ni tudi mogoče storiti, kajti mej žgane pijače štejemo v prvej vrsti špirit, ki se rabi v marsikateri obrtnosti. Ako bi se proizvodnja špirita delo v prepoved, trpela bi na tem mnogo civilizacija in človeška omika ter bi napredku bilo skoraj konec. Ako bi se pa samo jedna država poprijela tega pomočka, uvažal bi se špirit tihotapno iz družih sosednih dežel.

Vspešen bi morda edino bil zakon, ki bi prepovedal prodajo špirita kot pijačo ter naložil ogromno globo na onega, ki bi se proti temu zakonu pregrešil. Enaka prepoved obstoji uže v Avstriji za marisikake izdelke, vzlasti zdravniške. Vsa zdravila, ki se v tujih deželah narejajo, ne smejo se uvažati v avstrijsko-ogersko monarhijo brez posebnega političnega dovoljenja, razen prav majhnih množin, ki rabijo potovalcu na potu.

Enako je v prepoved deto tudi barvano sadje itd. in isto bi se dalo storiti tudi z spiritom.

Ali to idejo bi morale vse države istodobno oživotvoriti, drugače bi bila popolnoma brezvspešna in nekoristna. Z oživotvorenjem te ideje bi se sicer postavil žganje pitju mogočen jez, ki bi ga bilo skoraj nemogoče prekorčiti, in ista ideja je teoretično lahko izvedljiva; kdor pa pozna različnost menenj in interesov v raznih evropskih državah, sprevidi k malu, da je v praksi skoraj nemogoča.

Niti isti monopol ni mogel v Rusiji pred leti omejiti vedno razširjajočega se žganje pitja. In Poljci, ki so na glas kot narod najbolj udan tej strupeni pijači, kolikor jih živi pod avstrijskim žezlom, imajo se zahvaliti uprav Rusiji, da se je žganje pitje mej njem tako mogočno razširilo.

Propinacijska pravica, namreč ona pravica, ki je edino plemičem dovoljevala proizvodnjo žganje, bila je za Galicijo pogubonosna in še leta 1875. je gališki deželni zbor to pravico plemstvu dovolil še za 25 let. Naravno je, da plemstvo gleda na to, da več kot možno žganja razpeča, s čemur se pijančevanje vedno množi, narod pa hira in pada.

(Dalje prihodnjič).

Politični pregled.

Notranje dežele.

O isterskem deželnem zboru se piše iz Poreča v „Politik“: Glave, katerim je zaupano blagostanje in gorje avstrijske pepeluške, po domače Istre, sešle so se, da se posvetujejo, kaj bi bilo ubogemu otroku v blagostanje. To je stvar, zoper katero ne more noben razumen človek nič ugovarjati, vendar pa ima svoj vzrok. Znano je sicer sploh, da ima vsak v vsakem deželnem zboru pravico, rabiti jezik svojih volilcev, to gotovo ni nič čudnega, zelo čudno pa je, da pri nas nič ne vedo, ali boljše rečeno, da načelno nočejo nič vedeti; prašajte o tem le narodne naše deželne poslance, gospode Spinčič, dr. Laginja, Volarič, Zamlić in Jenko, vsi ti lahko o tem kaj povedo.

Da vendar jasniše govorimo, treba je pred vsem opaziti, da je bila danes, prvega t. m. v Poreču deželnozborna seja, katero moramo v ustavnej državi kakor kaj posebnega zaznamovati, v tej seji sta imela dva narodna poslance, Spinčič in dr. Laginja, hudo stanje, ker je bil gospod načelnik hudo trd. Na podlogi člena 19. državnih temeljnih zakonov sta rabila omenjena poslance jezik svojih volilcev in večine prebivalstva. Gospod načelnik pa je bil tako posebno priljuden, da je kar naravnost izjavil, da ni on ni deželnozborna večina hrvatskega jezika ne umeje, toraj se mora v Isterskem deželnem zboru nepogojno le italijanski govoriti; zdaj pa še le najboljša pride, gospod načelnik je dalje izjavil, da je sicer vsacemu poslancu na voljo dano, rabiti jezik, kateri hoče (ah, kako milostljivo!); vendar pa je ob enem rekel, da se bo ozir jemalo le na take vloge in govore, ki so vse skozi v jeziku „del dolce si“. Naravno je vele-mogočni gospod s čudno svojo logiko zbudil velikansko navdušenje in prepričani smo, da je po tolikem vspehu mirno zaspal. Ne vemo, ali smemo gospodu načelniku in njegovim pristašem k temu navdušenju čestitati, ali ga pa pomilovati. Kdo ve, kaj prinese prihodnjest in mogoče, da se strti črv uže v kratkem času tako razvije, da bo svojim mučilem neprijeten. Znano je sicer, da je velika večina istrskega ljudstva slovanska, vendar se zdaj, žalibog, zoper italijanske paše ni mogoče uspešno bojevati; razni zakoni so prav za to dani, da se ne izvršujejo. Omeniti je še posebno, da je gospod vitez Ellusheg, ki je še le lansko leto sedel na klopč italijanske večine kakor navdušen strankar, danes pa zastopa vlado, mej interpelacijo gospoda poslance Spinčiča poslal nekega služabnika iz dvorane s tajnim listkom — čemu, to vedó le bogovi in komisar. Mogoče, da je hotel poklicati oboroženo moč iz strahu, da mestna smetljaka s prav italijansko srditostjo napade uboge narodne poslance. Nu, ti pa nemajo strahu in branijo dobro pravico po svojej vednosti in vesti, če tudi mestna smetljaka sika.

H koncu naj bode še omenjeno, da pri otvorjenju zbora ni načelnik ni vladin komisar le ene hrvatske besede spregovoril, da celo od hrvatskih poslancev zaklicani „Živio“ na Njegovo Veličanstvo ni našel mesta v zapisniku. Zarad tega so se pritožili hrvatski poslanci, ali zabavala, ni večina, ni zastopnik cesarske kraljeve vlade nočejo v hrvatskem jeziku nič vedeti. To vse se godí v deželi, v katerej je slovansko prebivalstvo v večini, in tako imenovanaj slovanskej dobi, v dobi enakopravnosti!

Dunajski kardinal Gangelbauer je izdal o priliki papeževega jubileja pastirski list, v katerem se poteza za zopetno ustanovitev papeževe posvetne oblasti ter opominja, naj ljudstvo hudo stiskanemu papežu darove deli.

Solnograški deželni zbor je sklenol, naj se deželni odbor vnovič potegne za zopetno ustanovitev starega solnograškega vseučilišča, oziroma za ustanovitev katoliške velike šole.

Predsednikom zagrebške jugoslovanske akademije je bil imenovan bivši oddelčni načelnik deželne vlade dr. Pavel Muhić.

Vnanje dežele.

Srbski kralj je imenoval predsednikom skupčine liberalca Tuzakovića in njegovim namestnikom radikalca Vukovića.

O bolgarskem prašanju se poroča, da se mej Rusijo in Nemčijo vrše pogajanja. Rusija zahteva, naj pooblaste Turčijo vsi podpisniki berlinske pogodbe, da ukaže Koburskemu princu, naj zapusti Bolgarijo.

Rusija zbira na avstrijskeji meji vedno več vojske, to vznemirja avstrijsko pa tudi nemško vlado, avstrijski in nemški uradni časniki se vsi pečajo s to zadevo. Posebno „Fremdenblatt“, glasilo ministerstva zunanjih zadev, stavi prašanje, ali ne zahteva skrb za varnost države tudi od naše strani primernih naredeb. Poluurnadni nemški list pravi: Bati se je, da rusko oboroževanje na gališkeji meji namerava udarec zoper sosednega zaveznika in praša se, ali ta udarec Nemčiji dopusti, da mirna ostane.

Mirna rešitev francoskih notranjih zaprek vzbudila je v Londonu veliko zadovoljstvo, tudi s Carnotovo izvolitvijo so vladini krogi jako zadovoljni, ker je utrdila upanje, da se ohrani mir. „Standard“ se z Dunaja poroča, da je grof Kalnoky nekemu obiskalcu rekel da je rešitev francoske krize jako ugodna. Ona je dokaz, da je v odločilnem trenutji nadvladal zdravi razum in zmernost strankarske strasti. — V merodajnih berlinskih krogih pa Carnotove izvolitve niso tako veseli, kakor v drugih krajih. Naglašja se tam, da sta kriza i nje izid pokazala, da se na Francoskem ne more več računati z osobami, ampak le z omahljivostjo; Grevy je bil mož, ki je po svojej moči delal za mir in tedaj je bil za mir tudi nekako poroštvo; odstranitev tega moža in izvolitev drugoga, ki ni dal še nobenega dokaza svoje miroljubnosti in stanovitnosti, ne smeti se uže danes smatrati za vesel in pomirljiv dogodek. Vladina „Post“ piše o tej stvari: Evropska vojna stranka ni prodrila pri volitvi s Freycinetom; ali to je le odlog, ne pa pobeđa. Spomladi, če ne še poprej, poskusijo radikalci državni prevrat. — V Petersburgu pa so s Carnotovo izvolitvijo jako zadovoljni. Celó Francozom neprijazni „Grazdanin“ pravi: S Francosko, ki si je zgubljeno spoštovanje zopet pridobila, treba bo odslej tudi v mejnarodnej politiki računati. Carnotova izvolitev je v tem trenutji ugodnejša miru, nego vse zveze.

V severno-amerikanskem kongresu je načelnik republike govoril samo o finančnem stanji ter naglašal, da bo država imela s 30. junijem uže 140 mil. dol. prebitka. Treba je, da se ta prebitek zmanjša, ker je državi nevaren, zniža naj se carina. Poslanec Palmer je predlagal, naj se omeji seljevanje v Ameriko.

Domače vesti.

Presvitli cesar podaril je šolskemu vodji Ivanu De Medici v Vižinjani 150 for. za prevod jednega dela Virgiljove Eneide na italijanski jezik.

Pol. društvo „Edinost“. Kakor smo zadnjič javili, bode imel jutri odbor pol. društva „Edinost“ svojo sejo, v kojoj poseben odbor, kateri je bil v zadevi urednika in blagajnika za društveni list „Edinost“ izvoljen, poda svoje poročilo. Zeleti je tedaj, da se te seje vdeležo vsi odborniki in namestniki.

Tržaški mestni zbor imel je v sredo 7. t. m. ob 6½ uri zvečer svojo XXV. sejo, v katerej je bilo skleneno, da se uvede plinova razsvetljava v novo obrtniško šolo in se dovoli v to svrhu podpore 2000 for. Dovolili so dokladni kredit 6675 gl. 88 za porabljen vodo v javnih vodnjakih in za namakanje ulic.

Skupni pastirski list so izdali knez in vrhovni škof goriški i pokneženi škof ljubljanski in škofje tržaški, poreški in krški. Oni v tem pastirskem listu obsojajo propagando za slovansko liturgijo.

O isterskem deželnem zboru. Čujemo, da se ima dež. zboru v Istri predložiti načrt nove šumske postave, proti katerej pa se ljudstvo jako ustavlja. Vsa gorenja Istra je poslala uroke proti sprejemu iste; posebno omenjamo občine: Podgrad, Jelšane, Materija, Buzet, Dolina, Boljun. — Prošnje prvih treh občin so podpisale vse

dotične gozdne zadruge po svojih zastopniki. — Radovedni smo tedaj, ako bode načrt sprejet ali ne.

Porotna zasedanja pri okrožnem sodišči v Rovinji začela bodo 23. januarja pr. leta, predsedoval bode Dr. Leo Fiocehi.

Slovanska čitalnica v Trstu Na Silvestrov večer 31. dec. t. l. bo skupna večerja v društvenih prostorih in potem prosta zabava.

Druge zabave se objavijo pozneje.

Izprazneno mesto. Pri tukajšnjem katastralnem mapnem arhivu razpisano je mesto višega zemljemerca v IX. razredu. Prošnje pošiljajo naj se v 14. dnež e. kr. finančnemu vodstvu v Trstu.

Lloydove vožnje v Dalmacijo in Črnogoro. C. kr. poštino in brzojavno ravnateljstvo v Trstu objavilo je 5. t. m., da je paroplovno društvo „Lloyd“ 1. t. m. začelo prevažati pisma za vso Dalmacijo in Črnogoro. Odplov iz Trsta vsak četrtek ob 2. popoldne. Za to novo poštno zvezo ustanovljen je čas za oddajo pisem tako le: a) na glavni pošti v Trstu za priporočene pošiljatve do 10 ure 45 min. dop. za navadne pošiljatve do 11 ure 15 min. dop. b) na pošti v Tergesteji: za priporočene pošiljatve do 11 ure 30 min. dop. Na krovu dotičnega parnika postavljena bode skrinjica za nabiranje pisem, katera se bode samo pol ure pred odplovom izpraznila.

Tržaške novosti.

Nesreče. V sredo 7. t. m. potegnoli so na molo S. Carlo mrliča iz morja. Utopljenec ni imel nad 45 let in je bil še le malo časa v vodi. Perilo bilo je zaznamovano z G. Z. — 8. t. m. popoldne streljal je nek deček v tarčo. Naenkrat se mu spodrsne, pade, puška se sproži in zrno po nesreči zadene mladeniča, stoječega nekoliko korakov v strani ter ga nevarno rani. Deček, ki se mu je puška sprožila se prestraši videč to nesrečo ter zbeži, ranjenca odnesli so v bolnico.

Potres v Dalmaciji. Kakor javljajo iz Siverića čuti je od 29. novembra v tamošnjih ogljenicah mnogokrat potres. Sunki bili so silni, slišati je bilo strašanskih, strelu podobnih ropot. Do sedaj našteji so nad petdeset sunkov.

Bratje Sokoli!

V soboto dne 10. decembra ob 8½ uri zvečer bode Sokolov „jour-fix“ v redutni dvorani gledišča „Politeama Rossetti“ vhod z ulice Chiozza v II. nadstropje.

Ob enem se naznanja udom Tržaškega Sokola, kakor tudi sl. občinstvu, da bodo v tej dvorani od nedelje 11. t. m. naprej svako nedeljo sokolske plesne vaje, katere se začnejo točno ob 7. uri z večer. Vstopnina stane za člane 40 novč. za nečlane pa 50 novč. Gospe in gospice, katere niso v sorodstvu s katerim članom Sokola, imajo pristop samo takrat, ko si ga priskrbe od odbora Tržaškega Sokola.

Na zdravje ODBOR.

Javna zahvala.

Vsim, onim kateri so o priliki smrti nepozabljive soproge odnosno matere

LUCIJE

z nami se žalostili, posebno pa vdeležili pogreba, izrekamo tem potem našo najgorkejšo zahvalo.

Trst 8. decembra 1887.

Obitelj Herrmanstorfer

Poslano.

Gosp. Franju Iv. Kwizda, c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorni dobavitelj in okrajni lekarničar v Korneuburgu.

Drago mi je, da Vam morem naznati, da Vaš Kwizda, c. k. respektiv restitutions fluid uže več let rabin pri svojih konjih in da sem pri vseh vrstah imel najboljši uspeh, tako pri spahnenju, kakor tudi pri velikem trudu in ga torej vsacemu prav toplo preporočam.

Dunaj, januar 1886

Knez Trauttmansdorff.

Kje se dobi, razvidi se iz oglasa: Kwizdaja c. kr. priv. „Restitucionalni fluid“ v današnji številki na 4. strani.

Razpis

službe učitelja voditelja na enorazrednici v Kobilaglavu s postavnimi dohodki III. plačilne vrste.

Za definitivno nameščenje zahteva se sposobnost katoliško verstvo podučevati.

Prošnje naj se vložijo pri podpisnem v dobi 6 tednov po razglasenju tega razpisa v časniku „Osservatore Triestino“.

C. k. okrajni šolski svet.

Sežana, 1. decembra 1887.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stieckla, e. kr. vladnega svetovaleca in deželno-sanitarnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katara ozdravlja vse želodčne in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo t. t. d. (glej navod, ki je vsakej steklenici priloženo). — Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1-36 po poštenu povzetju. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Ta steklenice prodaja po 15 kr. eno, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroskem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolu. 50-50

V Trstu: Blasioletto, Ponte Rosso; Ed. pl. Leutenburg, Gardin Publio; G. pl. Leutenburg, Piazza S. Giovanni; Foraboschi, lekarna „al Cammello“, Corso; Picciola, Piazza Barriera Vecchia; Pozzetto, Palazzo del Lloyd; Praxmarer, Palazzo Municipale; Prendini, Palazzo Modello; Ravasini, Piazza della Stazione; Rovis, Piazza della Legna; Saravai, za magistratom; Serravallo, Piazza Caviana; Suttina, lekarna „Liprandi“, Piazza della Dogana; Udovitch, Via Farneto; Xicovich, Via S. Nicolò; Zanetti, Via Nuova

KLINIK za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabijte v de, in za vse bolezni mehurja, droha in živcev. Tudi pisмено po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 41-79-104
C. Stroetzel, specialni zdravnik Lindan am Badenace.

Odlikovan v Londonu, Parizu, Dunaju, Monaku, v Hamburgu.
Castni diplom gospodarst. razstave v Černovicu 1886., — diplom I. vrste pri razstavi psov na Dunaju 1885-1886., — posebno priznanje VI. oddelka e. kr. gosdarske družbe na Dunaju (za reje konj) 1879. in 1885., — priznanje ujevarodnega kluba „Jokey“ v Baden-Badenu, avstrijskega Jokey-kluba na Dunaju in Jokey-kluba v Budimpešti.

Kwizda-ja
e. k. izklj. priv.
restitucionalni fluid
(voda za pranje) za konje.
Fran Iv. Kwizda-ja v Kornenburgu, e. kr. avstr. in kr. rumunski dvorski dobavitelj za živinozdravniške preparate — in okrajni lekarničar.

Dolgoletna skušnja uči, da je to jako dobro sredstvo za okrepčanje konj po velikem trudu, kakor tudi jako pomaga pri vanjskih boleznih, kostobolu, reumatizmu, izpahnjenu trdih mišicah in kitah itd. 1 steklenica f. 1.40.

Pristen se dobi: v Trstu v lekarnah gg.: C. Zanetti, P. Prendini, G. B. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, Josip pl. Leitenburg, A. Praxmarer, M. Ravasini, I. Serravallo. — Na v. l. k. in eksport pri C. Zanetti, P. Prendini, zatim v drogerijah: H. Hirscha, I. Heimlicher, I. Kirchner, F. Mell, brati Zernitz, nadele na malo i veliko v lekarnah in drogerijah v Poetoini, Sežani, na Reki, Polji, Rovinju, Dubrovniku, Splitu in Zadru.

Glavno skladišče: Kreisapothek Kornenburg.
Razun tega se dobi tudi v vsih mestih in trgih, ter se objavljajo skladišča po insepriah.

POZOR! Kadar se kupuje ta preparat, naj zahteva slavno p. n. občinstvo vedno „Kwizda-ja restitucionalni fluid“ i naj se pazi, da je steklenica zapечатena z rdečim papirjem i z mojim podpisom in gori natpisano znamko. (C) 10-7

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi

MENIŠKE KROGLJICE (Pillole dei Frati.)

kri čisteče ni proti hemoroidam, koje izdeluje P. Fonda farmacist v Piranu.

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, breztečnosti, glavobolju, ter sploh veliko sedi, ene čistijo kri in dober vseh potrebujejo zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsake škatljice v slovanskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 nvd. katljica v vsih lekarnah Trsta, Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriskega in Trenta. 39-54

Nič več kašlja!

Prsni čaj

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk zdravnikov. Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin, in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 3 dni 60 n.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madrona izoka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik; posebno pri zaprtjem truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 sold.

Plašter in tud tinktura proti kurjim očesom in debeleji koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti in Pontoni, v Ajdovščini v lekarni Gullelmo. 8-10

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

BRNSKO sukno in volneni izdelki

Kdor se hoče oblačiti po šegi i cenó, naj piše po uzorec na Tuch-Fabriks-Lager Friedrich Brunner & Brunn.

Op. Jako bogati uzorci za gg. krojače nefrankirani; kar se komu nedopade, se zamenja. 18-18

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

Dobiva se v vsih knjižarnah 13. nakladi, ravno izšla medic. svetovaleca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejšo delo o slabosti, oslabeledih živcih, o nastopkih mladostnih pregrškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

1 Braunschweig. 52-43

J. S. IRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. —

Prezame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100 90

Naravno olje

iz jeter od polenovke (Baccala).

najizbornejše kakovosti, kojega z dobrim vspehom zakazujejo najboljši mestni zdravniki. — Iz iste kakovosti napravlja se tudi zeleno ali jodoželezno (ferrato) olje.

Zaloga v lekarni G. B. Rovisa Corso šte. 47. 8-10

Perje za postelj in mlado tiče perje (Flaumen),

lepo in po ceni dobi se pri L. Moro v Ljubljani, stolni trg. Pošilja se kolikor komu drago po poštenu povzetju. 3-3

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

Marijaceljske želodčne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodu. Neprecenljive dobrote je posebno vpliv njihov pri notčnosti, slabosti želodeca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodčnem kataru, gorečice (rzavei) pri preobilnej produkciji slin, rumenici blavanju in gnusju glavobolu, ako boli iz želodeca) krč v želodu, zabasanju, preobilnosti jedi in pijač v želodu, proti glistam, boleznim na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalag ima lekarničar „k angelju varhu“. 53-49

Dr. Brady Kremsler, Morava

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I. Serravallu blizu starega sv. Antona

Pristno
BRNSKO SUKNO
 za
 jesensko in zimsko
SEZONO
 navkladnje kar se tiče
 finosti interpečnosti
 vsaki slični fabrikat, po-
 šilje proti poštenu povzetju
 skladišče sukna

SIEGEL — IMHOF
 Brno (Brünn).

I kupon sukna za obleke

Mr. 310	iz fine volne	f. 4.80
Mr. 310	iz jako fine	" 7.75
Mr. 310	iz pasčoo	" 10.50
Mr. 310	fine volne	" 10.50

I kupon sukna za črno
 obleko

Mr. 325	lineja črnaga	f. 7.15
Mr. 325	jako fini Peru-	" 9.50
Mr. 325	rijske in plaking	" 11.80

Vsaki kupon zadostuje za kom-
 pletno obleko (Hlače, pr-
 jak in suknjo).

Sukno za zimske suknje

Mr. 2	Ray fine	f. 4.80
Mr. 2	Ray jako fine	" 6.15
Mr. 2	Raymeron fini	" 7.15
Mr. 2	Raymeron j. fino	" 8.50
Mr. 15	lovsko suknj	f. 4.25

Sukno iz češljane volne,
 Tüfel, suknja za deževne
 kabanice za gospe in vsako
 vrstno suknjo po jako
 nizkeje ceni

Uzore zastonj in
 franko. 20 — 18